

SPRAWDZIAN Z HISTORII

Dział III: **Wojny i upadek Rzeczypospolitej** · klasa 4 · Wczoraj i dziś (Nowa Era)

Imię i nazwisko: _____ Klasa: _____

Data: _____ Nauczyciel: _____

Temat	Zadania	Wynik	Maks.
Jan Zamoyski i złoty wiek	1-5	.....	6 pkt
XVII wiek — stulecie wojen	6-10	.....	6 pkt
Kościuszko i rozbiory	11-15	.....	8 pkt
Legiony Polskie i hymn	16-20	.....	6 pkt
Traugutt i powstanie styczniowe	21-25	.....	8 pkt
Maria Skłodowska-Curie	26-30	.....	6 pkt
RAZEM	1-30	.....	40 pkt

Liczba pkt	0-9	10-15	16-22	23-28	29-34	35-40
Ocena	ndst	dop.	dst.	db.	bdb.	cel.

Instrukcja: Sprawdzenie składa się z **30 zadań** (maks. **40 pkt**). W zadaniach zamkniętych (A-D) zaznacz jedną odpowiedź. W zadaniach z lukami wpisz odpowiedź w wyznaczonym miejscu. Zadania otwarte pisz pełnymi zdaniami. Czas pracy: **60 minut**. Powodzenia!

Temat 1: Jan Zamoyski i złoty wiek Polski

Zadanie 1. (1 pkt) Który okres w dziejach Polski nazywamy złotym wiekiem?

- A) XIII wiek — czasy Kazimierza Wielkiego.
- B) XVI wiek — czasy rozkwitu kultury i potęgi Rzeczypospolitej.
- C) XI wiek — czasy Bolesława Chrobrego.
- D) XIV wiek — czasy unii polsko-litewskiej.

Zadanie 2. (1 pkt) Jan Zamoyski pełnił równocześnie dwa najważniejsze urzędy w państwie. Był wielkim kanclerzem i:

- A) królem Polski.
- B) wielkim hetmanem koronnym.
- C) arcybiskupem Gniezna.
- D) starostą Krakowa.

Zadanie 3. (1 pkt) Jak nazywa się miasto założone przez Jana Zamoyskiego, będące przykładem renesansowej urbanistyki?

- A) Lublin.
- B) Rzeszów.
- C) Zamość.
- D) Przemyśl.

Zadanie 4. (1 pkt) Oceń prawdziwość zdań. Wpisz P (prawda) lub F (fałsz).

- a) Jan Zamoyski był zarazem wodzem i mężem stanu. ....
- b) Złoty wiek przypadał na czas panowania dynastii Jagiellónów. ....
- c) Szlachta w Rzeczypospolitej nie miała żadnych przywilejów politycznych. ....
- d) Zamość jest do dziś wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. ....

Zadanie 5. (2 pkt) Wyjaśnij, dlaczego XVI wiek określamy złotym wiekiem w dziejach Polski. Podaj co najmniej dwa powody.

.....
.....
.....
.....

Temat 2: XVII wiek – stulecie wojen

Zadanie 6. (1 pkt) Jak nazywa się najazd Szwedów na Polskę w połowie XVII w., który spowodował ogromne zniszczenia i wyludnienie kraju?

- A) Potop szwedzki.
- B) Najazd krzyżacki.
- C) Inwazja moskiewska.
- D) Oblężenie Malborka.

Zadanie 7. (1 pkt) Który klasztor bohatersko obronił się przed Szwedami w 1655 roku, stając się symbolem oporu całego narodu?

- A) Wawel w Krakowie.
- B) Jasna Góra w Częstochowie.
- C) Klasztor na Górze Św. Anny.
- D) Klasztor w Tyńcu.

Zadanie 8. (1 pkt) Kto dowodził obroną Jasnej Góry podczas oblężenia przez Szwedów?

- A) Stefan Czarniecki.
- B) Jan III Sobieski.
- C) August Kordecki (przeor Augustyn Kordecki).
- D) Tadeusz Kościuszko.

Zadanie 9. (1 pkt) Wielka bitwa pod Wiedniem w 1683 roku zakończyła się polskim zwycięstwem. Kto dowodził wojskami polsko-cesarskimi?

- A) Stefan Czarniecki.
- B) Jan Zamoyski.
- C) Jan III Sobieski.
- D) Stanisław August Poniatowski.

Zadanie 10. (2 pkt) Kim byli husarze? Opisz w 2-3 zdaniach ich wygląd, uzbrojenie i rolę, jaką odgrywali w bitwach XVII wieku.

.....
.....
.....
.....

Temat 3: Tadeusz Kościuszko i rozbiory Polski

Zadanie 11. (1 pkt) Konstytucja 3 maja 1791 roku była:

- A) pierwszą konstytucją na świecie.
- B) drugą nowoczesną konstytucją na świecie (po amerykańskiej).
- C) dziesiątą konstytucją w Europie.
- D) pierwszą konstytucją w Europie i drugą na świecie.

Zadanie 12. (1 pkt) Ile rozbiorów Polski dokonały Rosja, Prusy i Austria?

- A) Jeden rozbiór — w 1795 roku.
- B) Dwa rozbiory — w 1772 i 1793 roku.
- C) Trzy rozbiory — w 1772, 1793 i 1795 roku.
- D) Cztery rozbiory.

Zadanie 13. (1 pkt) W bitwie pod Racławicami (1794) Kościuszko pokonał Rosjan dzięki bohaterskiej szarży:

- A) husarów uzbrojonych w kopie.
- B) kosynierów — chłopów uzbrojonych w kosy bojowe.
- C) artylerzystów z nowoczesnych dział.
- D) rycerzy w pełnej zbroi.

Zadanie 14. (3 pkt) Uzupełnij zdania, wpisując brakujące informacje.

- a) Pierwszego rozbioru Polski dokonały w roku ..... Rosja, ... i Austria.
- b) Tadeusz Kościuszko złożył przysięgę na rynku w ..... i objął dowództwo nad powstańców.
- c) Po upadku Kościuszki w 1795 roku nastąpił ..... rozbiór Polski i kraj zniknął z mapy Europy.

Zadanie 15. (2 pkt) Wyjaśnij, co to jest rozbiór państwa. Jakie były skutki rozbiorów Polski dla Polaków? Odpowiedz w 2-3 zdaniach.

.....

.....

.....

.....

Temat 4: Legiony Polskie i hymn narodowy

Zadanie 16. (1 pkt) Kto założył Legiony Polskie we Włoszech pod koniec XVIII wieku?

- A) Tadeusz Kościuszko.
- B) Jan Henryk Dąbrowski.
- C) Romuald Traugutt.
- D) Józef Wybicki.

Zadanie 17. (1 pkt) Kto napisał słowa Mazurka Dąbrowskiego, który stał się później hymnem Polski?

- A) Jan Henryk Dąbrowski.
- B) Adam Mickiewicz.
- C) Józef Wybicki.
- D) Juliusz Słowacki.

Zadanie 18. (1 pkt) Pierwsze słowa hymnu polskiego brzmią:

- A) "Hej, strzelcy wraz, nad nami orzeł biały...".
- B) "Jeszcze Polska nie zginęła, kiedy my żyjemy...".
- C) "Bóg, Honor, Ojczyzna — hasło nasze...".
- D) "Nikt nam nie odbierze ziemi, skąd nós rodzaj nasz...".

Zadanie 19. (1 pkt) Oceń prawdziwość zdań. Wpisz P (prawda) lub F (fałsz).

- a) Legiony Polskie stacjonowały we Włoszech i walczyły u boku Napoleona. ....
- b) Mazurek Dąbrowskiego napisał generał Jan Henryk Dąbrowski. ....
- c) Hymn narodowy jest symbolem państwa. ....
- d) Słowa hymnu mówią, że Polska nie zginęła, dopóki żyją Polacy. ....

Zadanie 20. (2 pkt) Wyjaśnij, dlaczego Mazurek Dąbrowskiego stał się hymnem Polski. Jak sądzisz, jakie przesłanie niósł żołnierzom służącym w Legionach? Odpowiedz w 2-3 zdaniach.

.....

.....

.....

.....

Temat 5: Romuald Traugutt i powstanie styczniowe

Zadanie 21. (1 pkt) Powstanie styczniowe wybuchło w roku:

- A) 1794.
- B) 1830.
- C) 1863.
- D) 1905.

Zadanie 22. (1 pkt) Co to była branka, która była bezpośrednią przyczyną wybuchu powstania styczniowego?

- A) Podatek nakładany przez władze carskie na Polaków.
- B) Przymusowy pobiór młodych Polaków do armii rosyjskiej.
- C) Zakaz używania języka polskiego w szkołach.
- D) Obowiązkowe wysyłanie Polaków na Syberię.

Zadanie 23. (1 pkt) Kto został dyktatorem powstania styczniowego i próbował zorganizować państwo powstańcze?

- A) Tadeusz Kościuszko.
- B) Jan Henryk Dąbrowski.
- C) Romuald Traugutt.
- D) Jan III Sobieski.

Zadanie 24. (3 pkt) Uzupełnij zdania, wpisując brakujące informacje.

- a) Powstanie styczniowe było prowadzone jako wojna ..... — bez stałego frontu.
- b) Po upadku powstania wielu uczestników zostało zesłanych na .....
- c) Romuald Traugutt został stracony przez Rosjan w roku .....

Zadanie 25. (2 pkt) Wyjaśnij, dlaczego powstańcy styczniowi prowadzili wojnę partyzancką, a nie walczyli w otwartych bitwach. Co to było państwo powstańcze? Odpowiedz w 2-3 zdaniach.

.....
.....
.....
.....

Temat 6: Maria Skłodowska-Curie — polska noblistka

Zadanie 26. (1 pkt) Maria Skłodowska-Curie jest jedyną kobietą w historii, która otrzymała Nagrodę Nobla:

- A) raz — z fizyki.
- B) raz — z chemii.
- C) dwa razy — z fizyki i z chemii.
- D) trzy razy — z fizyki, chemii i pokojową.

Zadanie 27. (1 pkt) Maria Skłodowska urodziła się w Warszawie, ale większość swojego życia spędziła i prowadziła badania naukowe w:

- A) Anglii (Londyn).
- B) Niemczech (Berlin).
- C) Francji (Paryż).
- D) Szwajcarii (Genewa).

Zadanie 28. (1 pkt) Który pierwiastek chemiczny Maria Skłodowska-Curie nazwała na cześć swojej ojczyzny?

- A) Rad.
- B) Uran.
- C) Polon.
- D) Pluton.

Zadanie 29. (1 pkt) Oceń prawdziwość zdań. Wpisz P (prawda) lub F (fałsz).

- a) Maria Skłodowska-Curie jako młoda dziewczyna uczęszczała na tajne komplety (Latający Uniwersytet). .....
- b) Maria Skłodowska-Curie odkryła dwa pierwiastki: polon i rad. ....
- c) Nagrodę Nobla z fizyki otrzymała wspólnie z mężem Piotrem Curie. ....
- d) Maria Skłodowska-Curie była pierwszą kobietą — profesorem Sorbony w Paryżu. ....

Zadanie 30. (2 pkt) Maria Skłodowska-Curie była Polką żyjącą pod zaborem rosyjskim. Wyjaśnij, czym było tajne nauczanie i dlaczego młodzi Polacy musieli się uczyć w ten sposób. Odnieś się do postaci Marii i odpowiedz w 3-4 zdaniach.

.....

.....

.....

.....

.....

Szkolna6.pl